

LBRIS

We know
books

Marina Mander

SUITA

 FELINELOR

Traducere de
Mirona Bence-Muk

Presa Universitară Clujeană
2024

Câte ore îmi petrec privind-vă?

Conform statisticilor, oamenii își petrec 24 de ani din viață dormind, 6 mâncând și 10 în fața televizorului. Ca să fim mai exacti, în fiecare zi italienii între 14 și 24 de ani își petrec 150 de minute în fața ecranului; cei între 45 și 54 de ani, 250 de minute, iar cei peste 64 de ani, 340 de minute.

Eu îmi petrec orele privind nesfârșitul film al vieții voastre, sunteți televiziunea mea în transmisie la scară mondială, programul meu preferat, filmele mele cult, marea mea frumusețe, splendoarea celor

70 de milimetri pe circa 70 de centimetri, dacă e să vă măsur cu palma de la cap la coadă.

De doi ani nu mai pornesc vechiul televizor pe care nici nu mai știu cine mi l-a împrumutat, pentru că nu am cumpărat niciodată un decodor.

Vă observ pe voi amândoi și am ajuns să decodific o sumedenie de lucruri: sunteți emisiunile mele de divertisment, emisiunile mele educative, emisiunea meteo, știrile Ministerului de Interne, toate *breaking news*-urile Ministerului meu Interior.

Dacă nu ar suna jignitor în urechile a două pisici, aş spune că sunteți chiar dicționarul *Treccani* al tuturor emoțiilor, deoarece știți să transformați dilemele în leme, indeciziile în definiții: dacă nu știi ce să crezi despre o persoană, întreabă-ți pisica, dacă nu știi ce să crezi despre tine însuți, fă la fel.

Teoriile psihanalitice centrate pe figura analistului-oglină au apus deja de mult în favoarea unei relații mai interactive. Analistul a încetat să mai stea în spatele canapelei, motanul nu a încetat niciodată să stea pe canapea. Normal. Freud iubea câinii, avea un chow chow pe nume Jofi. Nu avea încredere în pisici, pe care le identifica cu universul feminin, imputându-le micilor feline tendința spre narcisism.

În realitate, este doar rezultatul unei observații superficiale și a unor idei preconcepute pe care mulți le împărtășesc încă cu părintele psihanalizei.

Pisicile au o concepție foarte evoluată despre iubire: între stăpânirea de sine și narcisism este o diferență foarte mare.

Dacă Sigmund ar fi avut o pisică, psihanaliza ar fi luat, de la început, o altă turnură. Mai exact, ar fi evoluat mai repede, mai ales când vine vorba de contratransfer. Pisicile, chiar dacă sunt niște profesioniște foarte rafinate în ale ascultării, nu se tem de contratransfer, nu le este frică să se îndrăgostească de pacientul lor, nici să împartă același pat cu el.

Pisicile nu se tem de iubire.

Se tem de cei care urlă și latră, de artificiile de la revelion, de zgomotele neașteptate, de notele acute, de aspirator și de blender câteodată, dar în rest sunt creaturi foarte curajoase, mai ales atunci când vine vorba de sentimente.

Se îndrăgostesc nebunește de colocatarii lor, atât de cei umani, cât și de cei din lumea felinei; de o pătură, de o bluză mai veche, de un șoarece de pluș, de o plantă, de un anumit colț din natură, de o frunză care cade, de o răsfrângere a soarelui, care luminează dintr-o dată o frântură de perete, chiar și de o muzică, cu condiția sa nu îți zgârâie urechile și să nu te încarce cu prea multă frenezie și agitație. Nu le este rușine să iubească cu totul, pentru că nu

se tem că își vor pierde identitatea. Nimeni nu îi poate fura identitatea, unică și irepetibilă, unei pisici, și, prin urmare, nici personalitatea, modul său de a fi în lume atât de pisicesc.

Pisicile își iubesc aproapele *ca pe* ele însele, nici mai mult, nici mai puțin. Încarnează principiul evanghelic și îl reîmbracă cu o blăniță moale, pentru a-l repropune în sfârșit lumii mai interesant decât o predică bisericească memorată și apoi uitată, încă de pe vremea centrelor de tineret parohiale.

Iubirea lor nu va fi niciodată nici prea multă, nici prea puțină: tovarăși de viață ideali ai ființelor umane, pisicile sunt, de fapt, pisici și nu câini.

Eu am conviețuit chiar și cu anumiți câini, i-am iubit foarte mult, însă dedicarea pasiv-agresivă pe care o manifestă în relație cu tine mi s-a părut întotdeauna un pic prea sufocantă, ochii lor imploratori par să fie predispuși să te facă să te simți vinovat. Ai senzația că nu iubești niciodată îndeajuns un câine, în timp ce o pisică știe că o iubești nebunește, pentru că nu ar putea să fie altfel, recunoaște și iubește nebunia ta pentru că știe, printre multe alte lucruri pe care le știe, că prea multă rațiune poate să-i dăuneze proprie-i felinități și chiar și primatului uman cu care a ajuns să împartă această călătorie. Nu e nevoie de dulcegării sau de prea multe explicații.

Privirile pisicilor nu te fac niciodată să te simți vinovată, te fac doar să te simți frumoasă.

Uitându-mă la voi doi învăț nenumărate lucruri.

Astăzi m-ați învățat diferența între natură și cultură, ca de pildă, între comportamente înnăscute și dobândite. Mi-ați demonstrat că geniile există, dar că pot fi și contrazise. Desigur, ani de studii în psihologie și în neurobiologia dezvoltării afective, m-ar fi îndreptat spre aceleași concluzii, dar, fără îndoială, lecțiile voastre la domiciliu sunt mult mai distractive.

Azi mi-ați demonstrat că iubirea se manifestă întotdeauna ca un fapt neașteptat: este o ambuscadă de pupături.

Poziția de atac: corpul turtit, urechile în poziție care anunță în avans mușcătura, coada lăsată în jos, agitată cu nervozitate.

Te urmăresc în timp ce te pregătești de săritură, pitit în spatele cortului, unul dintre refugiile voastre, un fel de Serengeti al apartamentului nostru. L-ai ochit. Tovarășul tău doarme buștean, cu burta în sus, ghiftuit, nu-și dă seama de nimic, e ora siestei, nu e oră de sport. Nu își dă seama că acum îți balansezi capul în sus și în jos tot mai rapid, îl pân-dești, faci măsurătorile pentru a pregăti saltul inevitabil, acea lansare perfectă înscrisă în propriul tău ADN, acea săritură de arc care brusc te poate

propulsa chiar și de pe loc, și devii o fiară în mod irevocabil. Micul cort pe care câteodată îl folosiți pe post de cușcă, este unul mimetic, ca tine, căci și tu ești un animal mimetic, exact de culoarea parchetului, cu striății roșcat-maronii.

Așa cum leii au culoarea savanei, tu ai culoarea parchetului, ești miracolul camuflajului domestic. Și acum mă gândesc: 'fii atent prietene, se va năpusti asupra ta, își va înfige colții în tine, va trebui să te lupți pentru a scăpa și a te salva, va trebui să devii agil și în același timp fulgerător, ca o tânără antilopă dornică să supraviețuiască'. Aș vrea să întrerup mer-sul firesc al lucrurilor. Mă întreb dacă e corect să in-tervin. Indecizia durează prea mult. Ți-ai luat deja avânt și ești deja deasupra lui: să nu îi faci rău, te rog! Dormea, poate chiar visa!

Însă această ambuscadă criminală se trans-formă tocmai în opusul său. Îl iei cu lăbuțele de gât și îl lingi, îl umpli de pupături. Îl îmbrățișezi și îl pupi așa cum faci cu cel care tocmai a scăpat dintr-un pericol, îl înfășori într-un văl de siguranță ca cel mai mare binefăcător al supraviețuitorilor, îl ții strâns ca și cum nu ai vrea să-l mai pierzi nicio-dată, ca și cum nu ai mai vrea să te îngrijorezi nicio-dată pentru soarta lui.

Toarceți reciproc și vă împărtășiți un vulcan de sentimente la nesfârșit. Timpul neclintit al iubirii.

Cât v-am mai privit...!

Prădător carnivor, vânător înnăscut în sens darwi-nian, însă tu preferi liniștea în locul luptei, nu su-porți persoanele care vorbesc tare, îi detești pe cei care se mișcă cu pași prea apăsați, te deranjează ges-turile bruște și alarmele false. Ai evitat conflictul, ascunzându-te în buzunarul paltonului meu. Ai de-venit mărul discordiei. Kosovo-ul disputat de sârbi și dușmani. El nu te voia în cameră, ea nu te voia în camera de zi. Te-au numit „Generalul” deja de pe vremea când de-abia încăpeai cu greu într-o palmă de om, un general liliputan, un oximoron patruped. Ororile belice produc erori de nomenclatură.

Am continuat să te privesc toată noaptea.

Trebuia să îți schimb numele, să-ți dăruiesc un nume pentru timpuri de pace, un nume cu conotație fericită.

„Cum te numești?” te-am întrebat. „Cum te nu-mești, mic golan sătul de atâta război?”

„Mă numesc Spritz”, mi-ai răspuns.

Și nici nu putea să fie altfel. Nu știu cum de n-am înțeles asta imediat. Roșcat, ușor îmbătător, cu un strop de sifon. Un distins omagiu în cinstea vremurilor bune de pe timpul Serenissimei Repu-blici a Veneției. O urare pentru viitor, un toast în

cinstea întâlnirii noastre. Stalin, Hitler și Mussolini erau abștinenți, în cazul în care era cineva care nu știa acest lucru. În ceea ce-l privește pe Milošević, trebuie să mai fac investigații. Spritz prenumele și Amore numele de familie, desigur.

Tu, în schimb, ai sfârșit în poșeta mea într-o seară. Nu eram sigură că vreau o pisică din Piemonte, falsă și politicoasă.

„Nu e din Piemonte! E pe jumătate siamez’.

Bine, fie, mi-am zis. Sa mergem acasă, să-i facem o surpriză lui Spritz.

„Ce-o fi această scârboșenie cu strabism?”

„Nu e o scârboșenie, e o pisică mică.”

„Adică?”

„Acum e mic și pare un șoarece, dar va crește.”

„Okay, dacă tu zici.”

Nu v-a luat prea mult timp să vă împrieteniți. Câteva lovituri cu lăbuța peste cap, câteva miorlăituri, dar în două ore erați deja prieteni la cataramă ca osul și grăsimea, unul mai mult os, celălalt mai mult grăsime, ceea ce e evident pentru oricine vă privește azi. Au trecut cinci ani. Acum Schatzi este mai mare și cântărește mai mult decât tine, chiar dacă tu nu ai încetat niciodată să faci pe șeful. Schatzi va rămâne mereu cel mic. Schatzi Tesoro (Comoara).

Durata medie a unei căsnicii în Statele Unite: 9,5 ani.

Durata medie a unui fier de călcat cu aburi: 10 ani.

Durata iubirii noastre: toată viața noastră.

Pot să mă plictisesc de anumite persoane, de relații sau obiecte care ies din garanție, care nu se mai pot repara, dar nu mă pot plictisi de viață. Câteodată mă tem că viața se va plictisi de mine. Orice s-ar întâmpla, vreau să trăiesc măcar încă cincisprezece ani, timpul care se presupune că îl veți mai petrece voi pe acest pământ. Vreau să îmbătrânesc cu voi, voi sunteți prima mea șansă să mă simt contemporană cu ceva sau cineva. Nici mai devreme, nici mai târziu. Voi fi în sfârșit contemporană cu mine însămi. Ba mai mult, la un moment dat, considerând modul în care se calculează vârsta pisicilor în raport cu vârsta oamenilor (cincisprezece ani pentru primul an, nouă pentru al doilea și patru pentru anii succesivi), s-ar putea ca eu, spre norocul meu, să fiu chiar mai tânără decât voi.

Este absurd, bineînțeles, pentru că voi veți fi mereu extrem de frumoși și nimeni nu ne va putea considera contemporani, nici măcar peste patru ani, când vom avea aproximativ aceeași vârstă. Dar nu îmi voi tăia coada cum fac doamnele la o anumită vârstă. Voi continua să o împletesc cu a voastră, să

mi-o strâng în sus când voi fi fericită, să o agit la dreapta și la stânga când voi fi plictisită și contrariată, să o înfoi când va fi necesar: coada este un aliat prețios al echilibrului fizic și psihic. Te ajută să te echilibrezi când ești pe punctul de a cădea (în acel caz mișcarea e precisă: sau într-o parte sau într-alta) sau să comunicii în exterior un conflict interior (de exemplu: rămân sau plec) și de data aceasta mișcărilor vor fi tot mai rapide până la luarea definitivă a deciziei. Alteori te ajută să ieși singur dintr-o dificultate la fel ca baronul Münchhausen și să te îndrepti spre o nouă aventură.

Când eram mică, pe lângă că mă strigau Nina, câteodată mă strigau și Schatzi. Prima pisică cu care am legat o prietenie se numea Schatzi (primul meu suflet geamăn), ultimul mea pisică (în ordinea apariției) se numește Schatzi.

Schatzi înseamnă „comoară”.

Spritz e un mic golan sătul de luptă, Schatzi este o brioașă născută și dospită pe timp de pace, de fapt este pacific, foarte pacific. Fiul boomului gastronomic.

Cel dintâi Schatzi, în schimb, era o pisică vago-boandă ca mine.

Pentru o perioadă, care ar fi trebuit să fie scurtă, dar care în realitate a devenit foarte lungă

din cauza unei serii de motive complicate, am fost încredințată bunicii mele.

Timpul abandonului e imobil la fel ca timpul iubirii, dar conjugat invers: timpul iubirii durează foarte puțin, dar se dilată în infinitul amintirii, timpul abandonului este un infinit pe care ai vrea să-l uiți într-o clipă, și totuși fiecare are o durată în timp independentă de voința noastră de a coase și re-coase rănile vieții.

Dintr-o altă serie de motive pot să afirm că nu eram deloc fericită. Însă nefericirea mea trebuia să rămână un secret. În afara momentelor în care mă îmbolnăveam de toate bolile copilăriei în același timp, varicelă, oreion și rujeolă – toate împreună, în locul greșit și în momentul greșit – încercam să nu o scot la vedere.

E foarte important să nu scoatem la vedere propria nefericire, e foarte important să învățăm anumite lecții din timp. Se numește adaptare creativă: a găsi resurse neașteptate este specific copiilor isteți. Să-și inventeze ambuscade de săruturi. Ambuscade de pisoiși.

L-am găsit pe Schatzi în grădină scăpat din cine știe ce nenorocire sau abandonat de cine știe cine. Un pisoi încă copilaș, mai mult alb decât negru, nici frumos, nici urât, abandonat sieși la fel ca mine, din motive necontrolabile sau neînsemnate, în căutare de melci după ploaie. Încercam să le atingem ușor antenele vâscoase și retractabile, el cu lăbuța